

Jaakko Launikari

KIRKON ULKOSUOMA- LAISTYÖ

Pastori Jaakko Launikari toimii kirkon ulkomaan-asiain toimikunnan johtavana sihteerinä sekä ulkosuomalais- ja siirtolaistyön sihteerinä vuodesta 1974 alkaen. Hän on työskennellyt siirtolaispappina Ruotsissa 1965-68 sekä vuosina 1968-74 Ruotsin suomenkielisen seurakuntatyön keskuksen pääsihteerinä.

“Tuskinpa sitä pappia voidaan kirkkoherranvirkaan valita; kuuluu näet olleen jossain porahommissa ulkomailla”. Näin kerrotaan erään seurakunnan kirkkoherranvaalin edellä isäntien keskenään tuumailleen kuultuaan yhden hakijan olleen kirkon diasporatyössä ulkomailla.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon diaspora- eli ulkosuomalaistyöllä on pitkä perinne. Muuttoliikkeen alkuvaiheista asti kirkko on kiinteästi seurannut maastamuuton vaiheita ja vaikutuksia sekä osallistunut ulkosuomalaisten keskuudessa tehtävään työhön. Ensimmäinen suomalainen siirtolaispappi, Suomen Lähetysseuran palveluksessa työskentelevä pastori Alfred E. Backman aloitti työn Yhdysvalloissa 1876.

Suomen Lähetysseuran lisäksi, joka mm. huolehti Siperiaan muuttaneiden suomalaisten sielunhoidosta viime vuosisadan loppupuolella ryhtyi myös 1875 perustettu Suomen Merimieslähetyseura kantamaan vastuuta ulkosuomalaisista. Vuonna 1899 Suomen Merimieslähetyseura aloitti erityisen

siirtolaistyön niissä Yhdysvaltojen osavaltioissa, joissa oli suuret määrät suomalaisia ilman hengellistä ja kirkollista toimintaa. Seuran työntekijät huolehtivat lukuisista seurakunnista eri puolilla Amerikan mannerta ja perustivat uusia työskennellen siten yhteisvastuullisesti Suomi-synodin pappien rinnalla. Itsenäisyyden alkuvuosina seuran toiminnan piiriin kuuluivat mm. Australian sekä Englannin ja Saksan siirtolais- ja merimiestyö. Virallisesti seuran työ Yhdysvalloissa lopetettiin 1929. Australian työn Suomen Merimieslähetyseura lopetti 1967.

Virallisella kirkolla ei kuitenkaan ollut erityistä keskushallintoon kytkeytyvää elintä, joka olisi huolehtinut kirkon kansainvälisistä yhteyksistä, siirtolaisuus- ja merimiestyöstä puhumattakaan. Ensimmäisen maailmansodan jälkeen Suomen kirkon seurakuntatyön keskusliitto otti 1921 diasporatyön ohjelmaansa “tehtävänään huolehtia suomenkielisestä sielunhoitotyöstä maan rajojen ulkopuolella”. Toisen maailmansodan jälkeen lähetettiin Suomesta ensimmäiset siirtolaispappit ja kirkon työntekijät 1950-luvun alussa

Ruotsiin. Vuodesta 1974 työstä huolehtii kirkon ulkomaanasiain toimikunnan diasporatyön valiokunta.

Maastamuuton laajentuessa kirkko nopeasti lisäsi ulkomaantyöntekijöidensä lukumäärää suomalaisen muuttoliikkeen painopistesuunnan maihin. Työntekijöitä siirtyi paitsi Ruotsiin myös Australiaan, Kanadaan ja Saksan Liittotasavaltaan. 1980-luvun alussa kirkon ulkosuomalaistyön tehtävissä työskentelee satakunta työntekijää, pappeja, lehtoreita, diakoneja sekä nuorisotyöntekijöitä.

Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Kirkkomme ulkosuomalaistyön toiminta-ajatuksen määrittämisessä asetetaan tavoitteeksi kristillisen seurakuntayhteyden tuominen kaikkine mahdollisuuksineen ulkosuomalaisen ulottuville. Kristillisten kirkkojen pitkän ihmisoikeuksien suojelemisen perinteen ohella tässä on samalla haluttu toteuttaa luterilaisuuden keskeistä periaatetta: yksilön oikeutta kuulla Jumalan sanaa omalla äidinkielellään ja lähestyä Häntä myös tällä kielellä. Tämän sanoman välittäminen kuitenkin edellyttää omaan kieleen pitäytymistä toimintaa ja riittävää kulttuurisuojausta ulkosuomalaisille vähemmistöille. Tästä syystä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ulkosuomalaistyön päätavoitteissa korostetaan, että jokaiselle ulkomailla asuvalle kirkkomme entiselle tai nykyiselle jäsenelle tulee yksilön persoonallisen kasvun turvaamiseksi taata oikeus ja mahdollisuudet muodostaa suomenkielisiä kristillisiä yhteisöjä ja järjestöjä, ylläpitää suomenkielistä toimintaa sekä vaalia yhteyksiä Suomen luterilaiseen kirkkoon ja suomalaiseseen kristillisyyteen.

Toimintaa ei tule kuitenkaan suunnata yksinomaan oman kansan ja väestöryhmän niin sanotun etnisyyden vaalimiseen. Samanaikaisesti on rinnalle luotava mahdollisuudet muodostaa toimivia yhteyksiä ympäröivään yhteiskuntaan ja siinä vaikuttaviin kirkkoihin. Siksi kirkon ulkosuomalaistyön pääta-

voitteissa myös korostetaan, että jokaiselle ulkomailla asuvalle kirkkomme jäsenelle tulee luoda edellytykset osallistua täysivaltaisena jäsenenä asuinmaassaan tunnustuksensa mukaisesti kirkon elämään ja päätöksentekoon.

Näin esille tuotu kristillisen seurakuntayhteyden toteutuminen kaikkine mahdollisuuksineen ulkosuomalaisten keskuudessa avaa myös uuden näkymän perinteiseen kirkkojen siirtolaistyöhön. Nyt korostetaan kirkkojen yhteistyön ja yhteisvastuullisuuden välttämättömyyttä. Etualalle on nousemassa sellaisten toimintamallien suunnittelu ja toteutus, jotka myös edistävät sekä kirkkojen että siirtolaisryhmien keskinäistä kanssakäymistä ja yhteyspyrkimyksiä.

Ulkosuomalaistyön organisaatio ja toteutus

Kirkon ulkomaanasiain hallintouudistuksen yhteydessä 1974 saatettiin ulkosuomalais- eli diasporatyö kirkon lakisäätöisen ulkomaanasioiden hallinnon piiriin liittämällä toiminnasta vastaava Diasporatyön valiokunta Kirkon ulkomaanasiain toimikunnan yhteyteen. Toimenpide merkitsi mm. sitä, että ulkosuomalaistyö nähtiin nyt Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kansainvälisen toiminnan kiinteänä ja elimellisenä osana. Samalla ulkosuomalaistyö tuli kirkon ulkomaantoiminnan kokonaisvaltaisen johtamisen piiriin.

Käytännössä diasporatyön valiokunta ylläpitää kirkon yhteyksiä ulkosuomalaisiin monin tavoin. Niinpä se kouluttaa ja välittää kirkon työntekijöitä siirtolaistyöhön ulkomaille ja tukee taloudellisesti ulkosuomalaisten kirkollista järjestäytymistä ja toimintaa. Valiokunta myös informoi vastaanottajamaiden kirkkoja lähtömaan kirkon siirtolaistyön tavoitteista, kehityksestä ja ratkaisuista, seuraa kansainvälisen muuttoliikkeen kehitystä ja vaikutuksia kirkkojen elämään sekä informoi Suomen kirkon seurakuntia kirkkomme siirtolaistyöstä, paluumuutosta ja sen luomista tarpeista. Ulkosuomalaistyön kiinteä kytkey-

tyminen kirkkomme kansainväliseen toimintaan on merkinnyt mm. sitä, että siirtolaistyön suhteita vastaanottavien maiden kirkkoihin on voitu aktiivisesti vakiinnuttaa. Suomen kirkon siirtolaistyön periaatteiden mukaisesti kirkkomme ei pyri perustamaan alaisuuteensa suomalaisia seurakuntia ulkomaille. Kirkko lähtee sen sijaan siitä, että vastuu suomalaisista maahanmuuttajista kuuluu ensisijaisesti vastaanottajamaiden kirkkoille. Lähtevän maan kirkko tosin sanoen olettaa ainakin periaatteessa, että vastaanottavan maan kirkkojen palvelu yltäisi myös ulkosuomalaisiin maahanmuuttajiin. Vastaanottavien maiden herkistämiseksi vastuuseen ulkosuomalaisista jäsenistä on tarvittu Suomen kirkon taholta niisanottua pitkää saattoa. Tämän seurauksena monet vastaanottavien maiden kirkoista onkin asteittain saatu mukaan siirtolaistyöhön. Mm. Saksan Liittotasavallan evankelisen kirkon ja Suomen kirkon välillä on solmittu sopimus, joka määrittää siirtolaistyön periaatteet ja yhtei-

set vastuualueet. Ruotsin ja Suomen kirkot puolestaan ovat asettaneet yhteistyökomitean, joka lähinnä käsittelee muuttoliikkeen kysymyksiä. Australian luterilaisen kirkon ja Suomen kirkon välillä vallitsee perinteisesti kiinteä yhteistyö. Amerikan luterilaisen kirkon (LCA) sekä siihen kuuluvien Kanadan luterilaisten synodioiden kanssa on niinkään sovitettu siirtolaistyön periaatteista ja toteutuksesta.

Ulkosuomalaisten kirkolliset keskusjärjestöt

Kirkon ulkomaanasiain toimintaan kytkeytyvän ulkosuomalaistyön koordinointi toteutuu kiinteässä yhteistyössä ulkosuomalaisiin kirkollisiin keskusjärjestöihin, joita Suomen kirkko tukee keskusrahaston varoista maksettavin avustuksin. Yhteistoimintarekseen kuuluvista järjestöistä on syytä mainita mm. 1967 perustettu Ruotsin suomenkielisen seurakuntatyön keskus, joka sijaitsee Tukholmassa ja johon jäsenenä kuuluu toista-

Ruotsinsuomalaisten kirkkopäiville Skövdessä 18.-19.10.1980 osallistui 600 henkeä. Kuva kirkkopäivien avajaisista Skövden kulttuuritalolla.

sataa seurakuntapiiriä. Saksan Liittotasavallassa toimii 1972 perustettu suomenkielisen kirkollisen työn keskus, jonka asemapaikkana on Köln. Keskukseen kuuluu jäseninä neljätoista suomenkielistä seurakuntaa. Australiassa toimii seitsemän suomalaisen luterilaisen seurakunnan yhteenliittymä, Australian Suomi-konferenssi Canberrassa. Yhdysvalloissa ja Kanadassa toimii niinkään Suomi-konferenssi maahanmuuttajien kirkollisina etu- ja palvelujärjestöinä. Siirtolaisten kirkolliset keskusjärjestöt hoitavat itse asiassa lukuisia kirkolle kuuluvia tehtäviä. Kokemus on myös osoittanut, että maahanmuuttajien itsensä organisoima ja suurelta osin myös ylläpitämä kirkollinen toiminta luo parhaiten edellytykset myös vastaanottavien maiden kirkkojen luonnollisen vastuun toteutumiseksi. Ulkosuomalaisten kirkollisten keskusjärjestöjen avulla Suomen kirkko on ulkosuomalaistyössään voimakkaasti mukana edesauttamassa maahanmuuttajien kaikinpuolisen järjestäytymisen edistämistä heidän omien organisaatioidensa puitteissa.

Ruotsi

Kirkon siirtolaistyön luonne vaihtelee maasta ja olosuhteista riippuen. Ruotsissa tehtävä suomenkielinen seurakuntatyö on vuosien varrella saavuttanut luonnollisen ja tunnustetun aseman yhtenä kirkon normaaleista työmuodoista. Ruotsissa työskentelee 60 päätoimista kirkon työntekijää maassa asuvaa lähes 460 000 nousevaa suomalaista alkuperää olevaa henkilöä varten. Heidän lisäksi työssä toimii enemmän tai vähemmän aktiivisesti noin 50 suomenkieltä osaavaa ruotsalaista seurakuntatyöntekijää. Työntekijäpulasta kärsivä Ruotsin suomenkielinen seurakuntatyö pyrkii vankasti keskittämään maallikkokoulutukseen. Maallikoita tarvitaan entistä enemmän suomenkielisten seurakuntaryhmien vastuun kantajina. Vuonna 1975 Ruotsissa toteutunut siirtolaisten kunnallinen ja kirkollinen äänioikeus avasi ovet maahanmuuttajien pääsemiselle Ruotsin se-

rakuntien luottamuselimiin. Kirkkoneuvostoihin ja -valtuustoihin valittujen suomalaisten luottamushenkilöiden kouluttaminen ja perehdyttäminen Ruotsin kirkon hallintoon ja elämään onkin johtanut laajan ja vaativan opinto-ohjelman käynnistymiseen Ruotsin suomenkielisen seurakuntatyön keskuksen toiminnassa. Kuluneina vuosina on Ruotsin suomenkielisessä seurakuntatyössä entistä enemmän jouduttu ottamaan huomioon siirtolaisnuorison tarpeet. Nyt nähdään selvästi, että kirkon työn jatkuvuus lähes sadantuhannen suomalaisen siirtolaisnuoren keskuudessa on vakavasti uhattuna, ellei toimintaa määrätietoisesti ryhdytä kehittämään myös nuorison tarpeita vastaavaksi.

Australia

Australian kirkollisessa työssä korostuu puolestaan suomenkielisen seurakuntatoiminnan yhteisöllisyys. Seurakunnat ovat verrattain pieniä. Niiden jäsenmäärä vaihtelee 150-650 henkilöä. Tämä merkitsee kuitenkin sitä, että seurakunta kykenee hyvin huolehtimaan henkilökohtaisesti jäsenistään. Toiminnalle ominainen säännöllinen yhteydenpito seurakunnan kaikkiin jäseniin merkitsee myös sitä, että seurakuntalaisten tarpeet ovat selvillä sekä vaikeuksiin ja ongelmiin voidaan löytää apua ajallaan. Ominaista Australiankin seurakuntatyölle on, että seurakuntaan kuuluminen ei voi olla harrastus. Se on pikemminkin elämäntehtävä, joka toteutuu monella tavalla yhteiskunnallisenkin palvelutehtävän muodossa. Myös Australiassa toiminta on määrätietoisesti suuntautumassa toisen polven nuoreen maahanmuuttajaväestöön. Seurakunnissa toimii lukuisia kaksikielisiä ryhmiä. Kautta linjan on havaittavissa yhteyksien ja yhteistoiminnan monipuolistuminen niinsanottujen kielisten eli englanninkielisten seurakuntien kanssa.

Kirkon ulkosuomalaistyön yhteyksiä rakennetaan monella tasolla. Kuva kirjoittajan Australian matkalta 1975. Oikealta Australian Suomi-konferenssin pääsihteeri Voitto Pokela, Siirtolais- ja työvoimaministeri Mr Clyde Cameron sekä kirjoittaja.

Saksan Liittotasavalta

Suomenkielistä kirkollista työtä Saksan Liittotasavallan 10 000:n Suomen kansalaisen keskuudessa voisi lähinnä luonnehtia siirtokuntalinjaiseksi, jossa seurakunnallinen aines on voimakkaasti mukana. Suomalaisia seurakuntia Liittotasavallassa toimii 15 paikkakunnalla. Suomalaisia pappeja on alueellisten maakirkkojen palveluksessa kolme. Pohjois-Saksan alueesta ja Berliinin suomenkielisestä työstä huolehtii suomalainen pappi Hannoverista käsin. Etelä-Saksan työstä vastaa Münchenissä asuva pappi sekä Reininmaan ja Keski-Saksan työn hoidosta Kölnissä toimiva pastori. Edellä mainittujen lisäksi työskentelee suomalainen merimiespastori Hampurissa. Suomalaisten papinvirkojen pe-

rustaminen on seurausta kirkkojen yhteistyösopimuksen täytäntöönpanosta. Saksan evankelinen kirkko on varsin määrätietoisesti ryhtynyt luomaan edellytyksiä suomalais-saksalaisen väestön keskuudessa tehtävälle kirkolliselle työlle. Toiminnan vakiintuminen on paljolti myös seurausta Suomenkielisen kirkollisen työn keskusjärjestön (SKTK) pyrkimyksistä.

SKTK:sta on kehittynyt alueellisten ja paikallisten seurakuntien koulutus- ja palveluelin samalla kun se huolehtii kirkkojen eri työalojen keskinäisestä yhteydenpidosta ja yhteistyöstä Saksanmaalla. Suomenkielinen kirkollinen työ Saksan Liittotasavallassa tarjoaa kokoontumispaikan ja yhdessäolon mahdollisuuden pääosalle suomalais-saksa-

laisia yhteisöjä eri puolilla maata. Varsin selvästi toiminnan monipuolisuus ja sille ominainen avoimuus näkyy esimerkiksi Frankfurtissa ja Kölnissä. Molemmilla paikkakunnilla suomalais-saksalainen kanssakäyminen keskittyy suurelta osiltaan juuri seurakuntakeskusten tiloihin. Seurakuntakeskuksissa myös löytää sellaista kanssakäymisen välittömyyttä, johon perinteisen seurakuntatyön vilkkautta puutteeseen tottunut saattaa jopa ihastua. Kirkkoraadit järjestävät jumalanpalveluksia, musiikkitilaisuuksia, retkiä, opintotoimintaa, harrastuspiirejä ja pyrkivät siten luomaan mahdollisimman kattavan saksalais-suomalaisen yhteisön tarpeita vastaavan toimintaohjelman. Erityisen tärkeäksi on Liittotasavallassa koettu niinsanotut suomalaiset koulut eli suomenkielisen tukiopetuksen järjestäminen suomalais-saksalaisille lapsille. Suomalaisia kouluja oli 1980 toiminnassa 13 paikkakunnalla.

Iso-Britannia

Suomalais-englantilaisen yhteisön varsinaisen toimija ja yhteisöä viime vuosisadan lopulta koonnut instituutio on Suomen merimieslähetysseura, jonka työ Lontoossa alkoi 1882. Lontoon merimieskirkolta ja Thamesin alajuoksun lukusalista käsin seura työntekijöidensä välityksellä huolehti paitsi suomalaisten merimiesten myös muun suomalaissyntyisen väestön monimuotoisista tarpeista. Kirkollisen siirtokuntatyön vastuu-eliminä lähinnä Suur-Lontoon alueella toimii 1977 perustettu Kirkkotoimikunta. Suomalais-englantilaisen yhteisön henkinen ja hengellinen keskuspaikka on Lontoon merimieskirkko. Kirkolla kokoontuu mm. suuren suosion saanut suomenkielisen opetuksen ja suomalaisen kulttuurin vaalintaan keskittynyt lauantaikoulu. Koulun toimintaan osallistuu satakunta oppilasta.

Suomenkielisen siirtokuntatyön lisääntynyt tarve Englannin suomalaiskeskuksissa johti papin palkkaamiseen 1976. Englannissa työskentelevät suomalaiset papit huolehtivat suomenkielisistä jumalanpalveluksista eri puo-

lilla Englantia noin 6-8 kertaa vuodessa.

Kanada

Kanadassa suomenkielisen kirkollisen työn painopiste on Ontarion osavaltiossa, jossa pääosa 60 000 Kanadan suomalaisesta asuu. Toinen merkittävä suomenkielisen kirkollisen työn alue sijaitsee Vancouverissa Brittiläisessä Kolumbiassa, jonne 1978 uudelleen perustettiin päätoiminen suomalaisen papin virka. Suomalainen luterilainen seurakunta perustettiin Vancouveriin sekin uudelleen 1979. Alueella arvioidaan asuvan 10 000 - 12 000 suomalaissyntyistä henkilöä.

Kanadan suomenkielinen seurakuntatyö palvelee monipuolisesti koko suomalaisyhteisöä. Toiminnan muoto ja laajuus vaihtelevat paikallisen tilanteen mukaisesti. Suurkaupunki-seurakunnista esimerkiksi Toronton luterilainen Agricolan seurakunta on kehittänyt erityisesti diakoniatyötä.

Ontarion muissa suomalaisseurakunnissa näkyy perinteinen suomalaistyön leima, mikä osaltaan johtuu myös siitä, että seurakuntien papisto tulee pääosaltaan Suomesta. Aikaa ja varoja ei Kanadassa säästetä, kun on kysymys kirkon tai pappilan rakentamisesta ja ylläpitämisestä tai ylipäätään vaikeuksiin joutuneiden maanmiesten auttamisesta seurakunnan toimesta. Kansallisen suomenkielisen seurakunnan osuus kansallista yhteisöä ylläpitävänä ja kokoavana instituutiona näkyy Kanadassa varsin selvästi. Tämä merkitsee sitä, että ensimmäisen polven siirtolaisväestö on työssä voimakkaasti edustettuna. Toisen polven kanadansuomalainen väestö osallistuu kuitenkin jo huomattavasti heikommin suomenkieliseen seurakuntatyöhön. Kanadan suomalaistyön ydinkysymyksiä onkin miten pitkälle kansallispohjaista toimintaa voidaan ylläpitää. On kuitenkin todettava, että Kanadan suomalaisten seurakuntien kuuluminen Amerikan luterilaisen kirkon (LCA) Kanadan synodeihin merkitsee myös mahdollisuutta osallistua luterilaisen laajempaankin toimintaan.

Amerikan Yhdysvallat

Suomenkielisen luterilaisuuden ja suomalaisen kristillisyyden perinnettä vaalii Amerikan luterilaisen kirkon yhteyteen (Lutheran Church of America, LCA) kuuluva Suomi-konferenssi, johon nykyisin kuuluu 80 suomenkielistä seurakuntaa ja toista sataa suomenkielentaitoista pappia. Suomi-konferenssi perustettiin 1962 jatkamaan samana vuonna Amerikan luterilaiseen kirkkoon liittyneen jo 1876 perustetun Amerikan suomalaisen kirkkokunnan Suomi-synodin työtä ja perinnettä amerikansuomalaisten keskuudessa. Suomi-konferenssin nykyinen toiminta keskittyy erimuotoisiin kokouksiin ja vuosijuhliin. Konferenssi julkaisee myös kirkollista kalenteria. Amerikansuomalaisen luterilaisuuden mittavimpiin saavutuksiin kuuluu myös Hancockin Suomi-opisto, jota LCA-kirkkokunta yhdessä Suomi-konferenssin kanssa edelleen tukee. Suomi-konferenssilla on myös tärkeä tehtävä Suomen kirkon ja Amerikan luterilaisen kirkon yhteyksien ylläpitäjänä. Amerikansuomalaisia teologeja on toiminut Suomessa luennoitsijoina ja laaja opiskelijavaihto on lisännyt yhteyksiä. Suomen kirkon edustajat, lukuisat kirkon johtohenkilöt ja maallikot ovat vierailleet amerikansuomalaisten keskuudessa. Aikanaan Suomi-synodi nähtiinkin ei vain Suomen kirkon sisarkirkkona vaan lähes hiippakuntana. Yhteyden näkyväksi merkiksi luovutettiin synodin johtajalle Suomen kirkon piispanristi, jota nykyisin kantaa Suomi-konferenssin pitkäaikaisen esimiehen, tri Raymond Wargelinin seuraajaksi 1979 valittu pastori Olof E. Rankinen. Suomen kirkon ulkomaanasiain toimikunnan stipendiaattina on maassamme vuosittain vierailut Suomi-konferenssin nimeämä Amerikan luterilaisen kirkon suomenkielinen pappi. Uusi kirkkojenvälinen yhteistoiminnan alue on avautunut englanninkielisen luterilaisen seurakunnan aloitettua toimintansa Amerikan luterilaisen kirkon taloudellisen tuen turvin Helsingissä. Amerikan luterilainen kirkko on nimittänyt papin International Evangelical Church in Finland

-seurakunnan virkaan sekä huolehtinut myös hänen palkkauksestaan. Seurakunnan perustamiseen liittyvissä järjestelyissä kirkkojen yhteistyö on oleellisesti lisääntynyt.

Yhteyksiä Amerikan luterilaisen kirkon suomenkielisiin seurakuntiin ovat viime vuosina lisänneet Suomen kirkon Yhdysvaltoihin lähettämät papit. Michiganin osavaltion pohjoisosassa työskenteli v. 1977-79 Suomen kirkon pappi kaksikielisessä työssä ja huolehti pääasiassa suomenkielisestä työstä sairaaloissa ja vanhainkodeissa. San Franciscon alueella työskentelee vuoden 1977 alusta Amerikan luterilaisen kirkon Ristin seurakunnan suomenkielisessä työssä Suomen kirkon lähettämä pappi.

Suomen kirkon Yhdysvaltain yhteyksien sekä ulkosuomalaistyön kannalta tärkeimpiin toimintakeskuksiin kuuluvat luonnollisesti New Yorkin kaksi suomalaista luterilaista seurakuntaa, joita hoitaa kirkon ulkomaanasiain toimikunnan virkamääräyksellä niinikään työskentelevä pappi. Seurakunnista toinen, Gloria Dein (Jumalan kunnia) seurakunta sijaitsee Brooklyynissä. Manhattanilla puolestaan toimii New Yorkin suomalainen luterilainen seurakunta. Kun otetaan huomioon, että Suur-New Yorkin alueella New Jersey ja Long Island mukaan lukien arvioidaan asuvan noin 12 000 suomalaissyntyistä, on suomalaisen kaksikielisen papin toiminta perusteltua.

Seurakuntien toiminnan piiriin on varsinkin viime vuosina tullut Suomesta Yhdysvaltoihin vierailevia kirkkomme jäseniä sekä ulkosuomalaisia, jotka määräaikaissopimuksin työskentelevät vientiteollisuuden, kaupan, ulkomaanedustuksen ym. tehtävissä. Niinpä heidän aktiviteettinsa seurauksena suomenkielinen kirkollinen työ on huomattavasti vilkastunut mm. New Yorkin, Los Angelesin sekä Washingtonin suomenkielisissä seurakunnissa.

Toiseksi merkittävimmäksi suomenkielisen kirkollisen työn palvelusektoriksi Yhdysval-

loissa on muodostumassa ikääntyneen amerikkansuomalaisväestön, sielunhoito. Tällä hetkellä arvoidaan noin 30 000 amerikan- ja kanadansuomalaisen viettävän eläke- ja lomapäiviään Floridassa enemmän tai vähemmän pysyvästi ympäri vuoden. Riippuu tietysti täysin Amerikan luterilaisen kirkon kannasta, tarvitaanko tällä suunnalla Suomen kirkon ulkomaantyön palveluita. Mikäli kirkkokunta kuitenkin pitää tarpeellisenä papin kutsuamista Suomesta Floridan eläkeläisten parissa tehtävään työhön, pyrkii kirkkomme tämän toivomuksen toteuttamaan.

Kirkolliset järjestöt

Ulkosuomalaiskentän kirkollisista toimijoista Suomessa ja virallisen kirkon työtä täydentävistä järjestöistä on lisäksi mainittava Suomen Merimieslähetysseura sekä Suomen Lähetysseura.

Suomen Merimieslähetysseuran työ on niissä maissa, joissa seura ylläpitää toimintaa, vahvasti ankkuroitunut myös suomalaisten siirtokuntien elämään. Seuralla on toimintakeskuksia eli merimieskirkkoja tällä hetkellä Englannissa (Lontoo), Saksan Liittotasavallassa (Hampuri), Alankomaissa (Rotterdam), Belgiassa (Amsterdam), Puolassa (Gdansk), Ranskassa (Rouen), Italiassa (Savona) sekä Argentiinassa (Buenos Aires). Sääntöjensä mukaan Merimieslähetysseura voi tarpeen mukaan ja mikäli varoja on, tehdä ja tukea kristillistä ja sosiaalista työtä myös muitten ulkomailla olevien suomalaisten keskuudessa. Joskin merimieslähetystyön kehittämisessä on määräävänä tekijänä aina ollut Suomen kauppalaivaston liikenne ja merenkulkijain

tarpeet, voidaan Suomen Merimieslähetysseuran todeta toimineen useissa siirtolaisia vastaan ottavissa maissa suomalaisen kirkollisen työn käynnistäjänä ja ylläpitäjänä.

Myös Suomen Lähetysseuran ulkomaisissa työyhteyksissä on joissakin muodoissa harjoitettu toimintaa ulkosuomalaisten keskuudessa. Suomen Lähetysseura on mm. Israelissa huolehtinut siellä vierailevista ja oleskelevista lukuisista suomalaisista. Merkittävää on myös ollut seuran osuus mm. Itä- ja Etelä-Afrikan suomalaistyön järjestelyihin liittyvissä kysymyksissä. Uusimpana tulokkana ulkosuomalaistyön sektorilla on lisäksi mainittava Suomen Ev.lut. Kansanlähetys, jonka työ on suuntautunut mm. ruotsinsuomalaisten keskuuteen. Järjestö tekee myös jonkin verran evankelioivaa työtä Saksan Liittotasavallassa asuvien turkkilaisten siirtotyöläisten parissa.

Uusinta kirkon ulkosuomalaistyön muotoa edustaa toiminta ulkomaisissa turistikeskuksissa lomailevien suomalaisten matkailijoiden parissa eli turistityö. Tunnettuahan on, että esimerkiksi Kanarian saarilla vierailee vuosittain n. 100 000 suomalaista matkailijaa eli Tampereen kokoisen kaupungin asukasmäärä. Vuonna 1978 kirkon ulkomaanasiain toimikunta otti virallisemmin vastuuta kirkkomme ulkomailla lomailevien jäsenten keskuudessa suoritettavasta työstä lähettämällä turistipapin Kanarian saarille. Toiminnasta saadut tähänastiset myönteiset kokemukset turistien ja siirtolaisten innostuminen asiaan ovat sittemmin johtaneet toimenpiteisiin turistipapin viran vakinaistamiseksi ympärivuotiselle pohjalle.

SUMMARY

As emigration from Finland has expanded, the Evangelical Lutheran Church of Finland has rapidly increased the number of its representatives serving in the countries where Finnish emigrants have settled for the most part. Now representing the Church in various capacities abroad, in Sweden, Australia, Canada and the Federal Republic of Germany, there are about a hundred workers: ministers, teachers, deacons and youth counsellors.

The idea underlying the work of the Church among Finns resident abroad is to bring the Christian Community, with all its opportunities, within the reach of Finnish emigrants.

The practical administration of this work is the responsibility of the Department of Migration of the Church of Finland Office for Foreign Affairs, located in Helsinki. The office trains workers and dispatches them abroad, and it also gives economic support to the organization and maintenance of ecclesiastical activities among Finnish emigrants. Further, the Department of Migration transmits information to the churches in the countries receiving the emigrants about the objectives, development and results of the work done for emigrants by the church in their native country; follows the development of international migratory movements and their effects on church life; and informs the congregations composing the Church of Finland about the work being done abroad, the return home of emigrants and needs arising from their repatriation. In line with the principles of the Church of Finland in the conduct of emigrant affairs, it does not seek to establish Finnish congregations under its jurisdiction abroad. The policy of the Church of Finland is that it is primarily up to the churches in the countries on the receiving end to assume responsibility for the spiritual welfare of Finnish emigrants. Making the churches abroad more sensitive to their responsibility over their emigrant Finnish members has required of the Church of Finland so-called prolonged guardianship. Arrangements involved in work among the emigrants have meant in practice the development of the forms of collaboration between churches on many levels. Between, for instance, the Evangelical Church of the Federal Republic of Germany and the Church of Finland, an agreement

has been made that defines the respective areas of responsibility in the work among emigrants. The Churches of Finland and Sweden, again, have set up a collaborative committee, which deals in the main with migratory questions. Between the Lutheran Church of Australia and the Church of Finland, close collaboration is a tradition. Agreement on the principles and performance of work among emigrants has also been reached with the Lutheran Church of America (LCA) and the Lutheran synod in Canada belonging to it. The Church of Finland is also in close collaboration with Finnish ecclesiastical central and service organizations, which it supports with funds drawn out of the central treasury. Among the organizations with the Finnish Church abroad, noteworthy is the National Association of Church Work for Finnish Migrants in Sweden, which was founded in 1967, maintains its headquarters in Stockholm and has a membership including over a hundred parishes. In the Federal Republic of Germany, there was founded in 1978, in the city of Cologne, a Center of Church Work in the Finnish Language. In Australia, seven Finnish Lutheran congregations have joined forces to form the Suomi Conference of Australia, based in Canberra. In the United States and Canada, too, there is a Suomi Conference to coordinate the activities of Finnish-language Lutheran congregations in those countries. The central ecclesiastical organizations of the Finnish emigrants perform many tasks belonging to the Church.

In addition to the official emigrant program of the Church, the Finnish Seamen's Mission Society and the Finnish Missionary Society participate in the work among emigrant Finns. The center of the Seamen's Missionary Society abroad are located in London, Hamburg, Rotterdam, Amsterdam, Gdansk, Rouen, Savona and Buenos Aires. The Finnish Missionary Society has also done what it could in different parts of the world in the sphere of Finnish church work.

The newest form of work in the foreign field undertaken by the Church is carried on among vacationing Finns in tourist centers abroad. Since 1978, a "tourist minister" has been in the service of the Church of Finland Office for Foreign Affairs, with the Canary Islands as his main "parish".